

WILLEMSFONDS

KNOKKE

Dames en Heren,

De 75 jaar lange historiek van de Willemsfondsbibliotheek, of misschien ware het beter te spreken van de Volksboekerij van Knokke, is een lang, ingewikkeld doch mooi verhaal. Zoals bij elk levensverhaal kunnen we ook hier een aantal hoogtepunten maar tevens tegenslagen terugvinden.

Het prille begin met een kist boeken op een kruiwagen bij de ingang van een kerk, wekt wellicht enige nostalgie op naar die pioniersjaren. Daarbij betwijfel ik evenwel of het voor de toenmalige vrijwilligers steeds even aangenaam moet geweest zijn. De officiële erkenning in 1923 moet voor hen dan ook als een beloning en bevestiging worden gezien van hun jarenlange belangloze inzet. Vanaf dan gaat alles vlug : de oprichting van een Willemsfondsafdeling, organisatie van een aantal Willemsfondscongressen, aankoop van een eigen lokaal, enkel onderbroken door de ellende van de tweede wereldoorlog.

Ik wil hier evenwel niet dieper ingaan op de geschiedenis van deze volksboekerij ; hiervoor verwijs ik met plezier naar de schitterende kroniek van de hand van André D'Hondt.

Alhoewel onze samenleving tussen 1912 en 1987 fundamenteel gewijzigd is door een enorme uitbouw van sociale, intellectuele en culturele voorzieningen, alhoewel 75 jaar een heel lange tijd is ; blijkt uit alles dat hier in Knokke nog steeds de geest, het elan, de inzet en toewijding leeft van in de beginperiode. Zonder overdrijving mag ik dan ook stellen dat de Willemsfondsbibliotheek-Knokke goed is voor nog minstens een nieuwe bloeiende periode van 75 jaar.

De werking die hier gedurende driekwart eeuw is uitgebouwd kadert volledig binnen de context en de doelstellingen van het Willemsfonds, nl. het bieden van ontplooiingsmogelijkheden aan elk individu in een vrij en tolerant klimaat.

Namens het hoofdbestuur van het Willemsfonds wil ik dan ook iedereen die op één of andere manier hiertoe heeft bijgedragen en vooral dan de huidige en vroegere verantwoordelijken, van harte danken voor hun inspanningen, en hun feliciteren met dit jubileum.

Ernest Van Buynder,
Algemeen Voorzitter v/h Willemsfonds

Knokke, 10 oktober 1987

75 JAAR WILLEMSFONDSBIBLIOTHEEK

Zoals driekwart eeuw geleden kan de Willemsfondsbibliotheek vandaag de dag nog steeds bestempeld worden als Volksboekery. Deze eretitel blijft naklinken uit de pioniersperiode : het begin van de eeuw en de jaren tussen beide oorlogen . Er was toch tijd nodig om de rekken te vullen. Merkwaardig ook hoe er steeds een kern enthousiaste Willemsfonders waren om de vlam in stand te houden. Een en ander kan achterhaald worden doorheen de historie van de bibliotheek, mede van de afdeling van het Willemsfonds te Knokke.

DE KLOP OP DE DEUR.

- 1910 - Maurice Lippens, de latere liberale minister en gouverneur van Belgisch Kongo, was vanuit zijn pasgeboren Zoute, bezorgd om de cultuur van de Knokkenaar. Lezen is leren, vooral in een tijd toen men reeds op 12 jarige leeftijd de school verliet. Zo sprak Maurice Lippens de wens uit alhier een openbare boekery op te richten. Daartoe wendde hij zich tot het Willemsfonds, dat te Brugge een hoofdafdeling had en desgevallend over Knokke kon waken over uitleningen.

De mannen van het eerste uur, v.l.n.r. :
Raymond Aertssen, René Carette en Alfons Hinderyckx.

Brugge bezorgde een kist boeken, een "reizende bibliotheek". Ze kwam ergens op een zolder terecht om er een tweetal jaren onaangeroerd te blijven. Tot Raymond Aertssen ze achterhaalde. De Bruggeling, die alhier een wasserij kwam openen, en de Knokkenaars ook leerde voetballen, was van mening dat er iets moest gedaan worden.

- 1912 - Geholpen door Alfons Hinderyckx en René Carette, bracht Raymond Aertssen een praktisch plan ten uitvoer. De boeken werden op een kruiwagen geladen en men trok er mee naar de Kerkstraat, waar vooral op zondag de Knokkenaars van overal afzakten voor de H. Mis. Naar het volk toegaan om het te leren lezen ! Achteraf werd ook nog eens rondgereden in de Smedenstraat en de Dorpsstraat, met de bedoeling het initiatief te laten kennen.

De boeken werden samengebracht in het karrekot van de wasserij. Zoals Ward Vervarcke het beschreef (1936) : "Enige tientallen smotsige en beduidelme boekjes, van bedenkelijk kunstalooi, vulden de schabberige rekjes van de weinig pompeuze bibliotheek. Rechts en links werd aangeklopt bij edelmoedige mensen om wat mee te delen van hun rijke boekenschat ; de inrichters plunderden moorddadig hun eigen rekken en lieten ze armzalig en bekommerlijk achter. En stilaan kreeg het anemieke dorpsboekerytje meer kleur en een welstellender uitzicht".

- 1914/18 - 1° Wereldoorlog, Knokke onder de bezetting. De boeken bleven vier jaar opgeborgen.

HOE HET GROEIDE

- 1920 - Frans Desmidt, de latere Burgemeester, stak de terug wakker geschoten pioniers een handje toe. Hij kon bekomen dat de bibliotheek in het stadhuis mocht ingericht worden, steeds onder de auspiciën van het Willemsfonds. Zo kwamen de rekken in het lokaal op de tweede verdieping aan de noordkant, met tegenover het Verweeplein een voorzaaltje (waar nu het sekretariaat is). Raymond Aertssen zorgde er onmiddellijk voor de uitbouw, meer steun in het verschiep. Men bleef steeds afhankelijk van Brugge, ook voor weken van de "reizende bibliotheek".

- 1923 - De openbare bibliotheek, door de gemeente aangenomen, werd officieel erkend. De volksboekery kon zich vlug verheugen in een talrijk lezerspubliek. Vele medewerkers schoven aan in de volgende jaren, voor het katalogeren van boeken, het nummeren, het inbinden.

Naar 1928 toe, jaar waarin Gaston Van Steene de Knokkenaar wat meer

bewustzijn over zijn verleden bijgebracht. In het kader van het Willemsfonds gaf hij voordrachten over Oud Knokke, en we noteerden in de pers van de tijd dat hij "daarbij in de Oosthoek 200 toehoorders kreeg als de lichtbeelden op het scherm kwamen". Te Knokke waren een tiental personen bij het Willemsfonds van Brugge aangesloten. Ze keken uit naar een eigen afdeling.

- 1931 - Op 5 november richtte sekr. Braakman uit Brugge (lokaal Zwart Huis, Kuipersstraat) een schrijven tot Notaris Joseph Stroobandt, die mede de wens voor een zelfstandige afdeling uitgesproken had : "Ten einde op passende wijze de loot van de moederstam te scheiden ware het o.i. goed het officieel voorstel tot oprichting uwer afdeling door onze tussenkomst, bij het hoofdbestuur in te dienen". Op 12 nov. riep Frans Desmidt reeds een vergadering samen om een voorlopig bestuur op te richten. Daar werd de brief uit Brugge voorgelegd, met in de hoofding ook het doel van het Willemsfonds : "Volksbeschaving door middel van de moedertaal".

- Willemsfonds - Is de Vlaamse vereniging voor sociaal-kultureel vormingswerk, in 1851 te Gent opgericht. Genoemd naar Jan Frans Willems (1793-1846), Vlaams schrijver en filoloog, verdediger van het Nederlands, literatuurhistoricus. Hij ijverde voor de kulturele eenheid tussen Vlaanderen en Nederland. Zijn prestige gaf hem de titel van Vader van de Vlaamse Beweging. Het Willemsfonds evolueerde op sociaal-kultureel gebied naar vorming van volwassenen, op ideologisch vlak ijvert het voor pluralisme.

GEVLEUGELDE DADEN.

- 1932 - Op 17 februari vond de stichtingsvergadering van de lokale afdeling plaats, op 21 februari gevolgd door de eerste algemene vergadering in de raadzaal van het stadhuis. Het eerste bestuur werd verkozen.

Naast voorzitter Frans Desmidt zetelden : Ondervoorzitter Joseph Stroobandt, sekretaris Ward Vervarcke, penningmeester Gaston Van Steene, bibliothecaris Alfons Hinderyckx, leden : Marcel Van den Broucke, Raymond Aertssen, E. Benny, Edward Koten, Georges Wassenhove en Willy Quintyn. In hetzelfde jaar vond reeds het Kongres van het WF te Knokke plaats. Er werden in de boekery 4.492 werken uitgeleend.

- 1933 - Talrijke leden kwamen aansluiten. In het bestuur kwamen nog mee : Joseph Retsin, Sirène Cornelis, Marcel Hinderyckx, Edgard De Saedeleer en Henri Vermeire. Voordrachtavonden werden druk bijgewoond, zodat Ward Vervarcke sprak over : "Wereldliteratuur in dienst van de vrede".

- 1934 - Ward Vervarcke lag aan de basis van de oprichting van het plaatselijk Willemfonds-Jeugdverbond, met Bert Blommaert als voorzitter.

Langs deze weg kwam de jeugd, de toekomst, nader tot de boekery. Het aantal boeken steeg in dit jaar tot 1.000, en de uitleningen liepen op tot 6.750. Het jeugdverbond was bijzonder actief, van oktober tot het einde van het jaar vonden voordrachten plaats, o.a. door : André D'Hont (De Witte), Prosper Pauwaert en Oscar Aertssen (liederen W.V.), Willy Van Kerschaever (Naoorlogse Jeugd), Jan Quintyn (sport), Roger Van Coillie en Albert De Knock (jazz), Fernand Desmidt (toneel). Op 8 dec. gaf Bert Blommaert zijn ontslag en hij werd opgevolgd door Jan Quintyn.

DE MAN IN HET DUISTER.

- 1935 - Joseph Retsin werd bibliothecaris, "die de beslissende por gaf en als magisch de mufte rommelkast omtoverde tot een opulente stadsbibliotheek" (schreef Ward Vervarcke toen). "De tientallen werden honder den, de honderden duizenden, die nu sierlijk gebonden de statige rekken vullen van de ruime stadhuiszaal. Een meesterlijke keuze van in- en uitheemse werken, die elk in zijn kring het grootse en simpele gebeuren der eeuwige menselijkheid beroeren. Op de dagen der uitleningen wordt het een ware begankenis naar ons geestelijk spijshuis van Knokke. Glunderende kinderoogjes smeken er om een Hansje, om een Pietje Bell. Avonturiers in de dop halen hun Jules Verne, hun Karl May ; romantische bakvisjes prevelen er verliefd de duizend en een namen van hun Courths-Maler, Birkner en Elzer ; blondgekuifde jeugdpoëten diepen er smachtend hun Alice Nahon op ; nuchtere zakenlui eisen er gewichtig hun technische Vade-Mecums ; stormige machtaanbidders zwijmen er weg in de gloeiende ontboezemingen van hun oproerige Holst en Sjolochow of in de nare zielsanalyses van hun Gorky en Dostojevsky, en zuiver kunstgenieters smekken er aan hun Palietariaanse Timmermans, natuurweidse Teirlinck, hun levenszinderende Buysse, hun natuurweidse Streuvels, of verknouwen zich aan de sublieme eenvoud van de Noordse literatuur, maar allen vinden er hun gading, hun vreugde, hun genot !" Het jeugdkongres van het WF vond plaats in het Casino op 25 en 28 augustus. Het aantal uitleningen steeg naar 10.159.

- 1937 - Een lijvige katalogus met 96 bladzijden werd gebruikt, om de boeken in de bibliotheek gemakkelijk terug te vinden werden ze gerangschikt volgens : wijsbegeerten en zedenleer, godsdienst en godsgeleerdheid, maatschappelijke wetenschappen, taalwetenschappen, zuivere wetenschappen, aardrijkskunde, geschiedenis, en de kinderboekery ; iedere rubriek nog met vele onderverdelingen. Zo bracht Joseph Retsin verder orde op zaken, volop gesteund door het bestuur, met steeds Frans Desmidt als voorzitter.

Er waren dit jaar 14.150 uitleningen, aantal dat einde 1939 steeg tot 14.552. Ondertussen waren er de dreigingen van een nieuwe oorlog. Het jeugdverbond viel stil als zijn leden gemobiliseerd werden.

MOEDER WAAROM LEVEN WIJ.

- 1940 - De oorlog was reeds een werkelijkheid in Europa, tot op 10 mei ook ons land bestormd werd door Nazi-Duitsland. De activiteiten van het Willemsfonds bleven te Knokke beperkt tot de boekerij, die in september "Stadsbibliotheek" werd. Deze zou een voornaam rol spelen tijdens de bezetting, met steeds meer lezers : de uitleningen verdrievoudigden.

- 1941 - Een illegale oorlogsburgemeester, Ley, was in februari door de bezetter aangesteld. Het WF mocht niet langer het stadhuis binnen en alle boeken werden in beslag genomen om, zonder meer, Stadsbibliotheek te worden. Dit verstond het moedig bestuur van het Willemsfonds zo maar niet. Op een koele zondagmorgen werd dan in het stadhuis binnengedrongen om, met hulp van velen, alle boeken uit de rekken te halen en op stootkarren te laden. Zelfs de kasten konden mee naar de villa Berkenhof ter Gemeenteplein 16. De oorlogsburgemeester moet verrast geweest zijn. Hij stelde een proces in, maar er bleek nog gerechtigheid te bestaan, Meester Sabbe pleitte : Ley verloor en het Willemsfonds won. De bevolking volgde het WF. Er waren 18.796 uitleningen.

- 1942 - De volsboekerij werd ondergebracht in The Swallows ter Gemeenteplein, eigendom van bestuurslid Marcel Van den Broucke, er werden toen 21.967 uitleningen genoteerd. Half april was Fernand Desmidt aangehouden geworden, samen met medewerkers aan het sluikblad De Zeegalm.

- 1943 - Een bijvoegsel aan de vroegere katalogus werd uitgegeven, met de vermelding van het bestuur onder voorzitter Frans Desmidt. Iedere bladzijde bevatte spreuken en gezegden zoals : "Wie nu een vogel worden wil, die trekke pluimen aan". "Vermij de straat en straatgeschil, en kiesze ruimer baan" (Vondel). "Wijsheid leert men in de boeken ; Wijs zijn, moet men verder zoeken" (Guido Gezelle).

Er waren 31.808 uitleningen in dit derde oorlogsjaar.

- 1944 - Voorzitter Frans Desmidt, Julius, de zoon van ondervoorzitter Stroobandt, bestuurslid Marcel Van den Broucken en ook andere leden van het W.F. werden aangehouden en naar concentratiekampen weggevoerd. De bibliotheek ging dicht toen er meer onheil kwam, in september was Knokke ingesloten. Op 1 november kwam de bevrijding, het zou nog vele maanden duren tot weer kon uitgeleend worden.

- 1945 - Met verslagenheid werd de dood vernomen van voorzitter Frans Desmidt, bestuurslid Marcel Van den Broucke, hulpbibliothecaris Julius Stroobandt, leden Romain Peperstraete, Paul Absil en Edgar De Saedeleer. Fernand Desmidt kwam na vele jaren terug uit concentratiekamp. Enkel vier maanden open, verzorgde de boekerij nog 7.616 uitleningen.

- 1946 - De bibliotheek was langzaam maar zeker terug op gang gekomen, in een kelder (nu Belle Video) ter Verweeplein. Binnen de aktie "Knokke helpt Sluis", bezorgde het WF een grote kist lektuur. Te Heist werd een bijafdeling opgericht, onder de benaming "Bibliotheek Jules Stroobandt"

HET UITZICHT DER DINGEN

- 1947/1949 - De naoorlogse moeilijke jaren. Joseph Stroobandt werd voorzitter, met onderv. Mevr. Van den Broucke, bibliothecaris Joseph Ret-sin, hulpbibliothecaris Arthur Torney, sekretaris Hilda Van Steene, penning-meester Sirène Cornelis, komm. Raymond Aertssen, Joris Penninckx en Laurent Lasoen, bestuursleden Achiel Rotsaert, Edward Koten, Maurice Poppe, Lucien Vervarcke, Marcel Hubrecht, Mevr. J. De Clerck, Jeanne Torney en Ada Aertssen. De boekerij kwam ergens ter Fincntlaan, nog steeds een voorlopige oplossing. Maar de lezers zakten er af, met 13.665 uitleningen

- 1950 - Terwijl in het voorgaande jaar het boekenbezit op 6.459 vastgesteld was, kwam de bibliotheek nu in het huis Dombrecht. Het aantal uitleningen liep op tot 18.714. Er werd besloten een nieuwe algemene katalogus uit te geven.

- 1951 - De lijvige katalogus bevatte 100 bladzijden, met inleidend een eerbetoon aan de gevallen Willemsfondsters, met als Dodenhuide : "Omdat ze steeds de milde wet van humanisme voor zich zagen ; en in hun adem 't strijdebod der oude Geuzen voelden jagen",... (H. Van Snick).

Joseph Stroobandt bleef voorzitter. Er was een aanbeveling om de werken te lezen van de "eigen Knokse Schrijvers" : Emiel Borghys, Leon Lippens, Gaston Van Steene, Vader en Zoon Vervarcke. Doorheen de uitgaven kwamen de foto's van de betreurde figuren, zoals de eerste voorzitter Frans Desmidt (1882-1944), die voor de oorlog talrijke voordrachten hield, o.m. over Rusland. Nu was het W.F. een V.Z.W. Met deze algemene katalogus deed de nieuwe spelling ook zijn intrede in de bibliotheek. Dit leidde tot een vernieuwing van vele boeken, het geleidelijk wegwerken van de oude spelling, wat helaas, ook vele oude merkwaardig geïllustreerde boeken zou doen verdwijnen. We denken dan o.a. aan de Jules Verne's.

- 1952 - Ward Vervarcke werd voorzitter, Mevr. Marcel Van de Broucke en Fernand Desmidt ondervoorzitter, Hilda Van Steene sek., terwijl de meeste leden in het bestuur behouden bleven. De hoofdwerving was steeds de bibliotheek, maar voordrachten deden de zaal van de Sports bij Poppe of van de Princes bij Verheye vollopen. Het tijdperk van de kleurdia's was aangebroken. Dan ook maar aanschuiven om verre reizen te zien.

HAVENLICHTJES.

- 1954 - Een grote stap werd gezet door het W.F.-vzw met de aankoop van het landelijke huis naast dit van Camille Deckers bij het Gemeenteplein. Dit huis van Louis Schepens stond oorspronkelijk midden een tuin en is terug te vinden op de oudste kadastrale kaart, deze van Popp uit 1830. Toen was het eigendom van Philip Lippens, evenals het aanpalende, in cijnspacht bezet door Joh. Toortelboom (zie kaart en nota's in "Hoe het groeide en bloeide te Knokke" blzn. 196/98).

Het initiatief tot de aankoop ging uit van Raymond Aertssen, Sirène Cornelis en Joris Penninckx. Besloten werd achteraan een ruime bibliotheekzaal te bouwen. Zo kwam een einde aan opeenvolgende verhuizingen. De duizende boeken werden nu definitief overgebracht. Een herschikking en het op kaarten brengen van de boekenschat, gaf een nieuwe kijk op de grote keuze.

- 1957 - Fernand Desmidt voorzitter.

- 1958 - Overlijden van Ward Vervarcke, op 15 augustus; voorzitter Fernand Desmidt sprak de rouwrede uit: "Het Willemsfonds verliest in zijn oud-voorzitter niet alleen een man met prestige, maar vooral een vriend, een door en door gevoelig mens, een rechtgeaarde Vlaming, de voorbeeldige Willemsfonder met grote kulturele gaven. O Knokke, O streek van geluk en vree, ontvang in uw boezem die telg die het mooist van allen uw duin en strand en blauwe zee bezongen heeft".

- 1959 - De bloei van de W.F.-afdeling Knokke werd op nationaal vlak in de kijker gesteld, op de 4^e plaats na Brussel, Gent en Kortrijk. Het eigen lokaal was een troef. Een oordeelkundig financieel beleid was er toen nodig en Sirene Cornelis toonde zich op de hoogte van zijn taak. Het voorlokaal werd verhuurd aan de ziekenbond "Hulp in Nood".

Voor de jaren '60 kunnen we, naast de doorlopende activiteiten de voor- naamste feiten onthouden.

Het vijftigjarige bestaan van W.F.-Knokke werd herdacht op het kongres dat hier plaatsvond op 10 mei 1964, met zitting in het Atheneum, een officiële ontvangst op het stadhuis en het banket in de Rivage (menu 150 fr. alles inbegrepen). Gevierde leden van de plaatselijke afdeling waren Raymond Aertssen, Sirène Cornelis en Edward Koten.

De stichter van de bibliotheek, Raymond Aertssen, overleed op 27 juni 1956. Hij was er onder alle omstandigheden steeds bij geweest, om de geest van het Willemsfonds in ere te houden, om de onafhankelijkheid van de boekerie te verzekeren. Met zijn dood werd een hoofdstuk afgesloten.

BOVEN : waar nu de groentenmarkt is, was op het einde van vorige eeuw de loskaal van de stoomtram, en het zijn een paar wagons die de woning van Schepens verbergen. - MIDDEN : in het begin van de 20^e eeuw zag het huisje (centraal) er precies uit zoals het nu nog gebleven is, maar wel met een aanpalend klein gebouw naast Camille Deckers bij het straatje van Pietje Coucke - ONDER : nu staan het oude gebouw er steeds zoals weleer, met de drie dakvensters en nog dezelfde luiken, de bibliotheek van het Willemsfonds achteraan in een ruime zaal.

- 1669 - André Amys werd voorzitter, in opvolging van Fernand Desmidt ere-voorzitter; ondervoorzitter werden Maurice Poppe en Edward Koten, sekr.-penningmeester Liliane Van Poucke, hulpskr. Ada Aertssen, bibliothecaris Arthur Torney, hulpskr. Maria De Clerck-Piette, met als leden van de algemene vergadering: Georges Boels, Achille Bossaert, Georges Cattrysse, Sirene Cornelis, Urbain Delanoeye, Maurice Demarest, André D'hont, Lucien D'Hooghe, Karel Naudts, Jozef Paulyn, Stefaan Rapsaert, Jeanne Torney, Pierre Van de Velde, Roland Van Parys, Hilda Van Steene en Marcella Viane.

Graaf Leon Lippens verzorgde een voordracht over het Zwinreservaat (zie Dagklapper uit Knokke I, blz. 268) in januari. Daarmee bezegelde hij de nauwe kontakten met het Willemsfonds, bij wie zijn eerste werk "Dieren in de Wildernis" in 1932 uitgegeven werd. Regelmatig bezoeker van de bibliotheek, schonk Graaf Lippens veel kostbare werken, zo al deze die hij tot het einde van zijn dagen († 16.6.86) zelf schreef en samenstelde.

Met André Amys werd een nieuwe periode ingeluid, met meerdere bijzondere avonden: ballet, dia en film, groepsreis, bezoek tentoonstellingen, medewerking aan zomerconcertencyclus. Arthur Torney noteerde over de bibliotheek dat 662 lezers ingeschreven waren, 3.176 bezoekers opdaagden, en 12.679 boeken uitgeleend werden.

Op 14 mei vond, met uitreiking van medailles voor cultuurverdiensten te stadhuis, de viering van vier bestuursleden: Fernand Desmidt (sedert 1936 aangesloten), Hilda Van Steene (sedert 1933), Sirene Cornelis (sedert 1923) en Edward Koten (sedert 1920). "De vier zijn er het levend en sprekend bewijs van dat een vrijzinnige beweging als het Willemsfonds ook haar kulturele aspiraties en intense werking uitstraalt" zei Voorzitter Amys.

- 1970 - De W.F.-bibliotheek zou haar vrijheid behouden en afzijdig blijven van wat, als een toekomstige stadsbibliotheek in het kultureel centrum op punt gezet werd. Voorzitter Amys zei daarover op het kultureel weekend op 18 april: "Van de W.F.-bibliotheek kan gezegd worden dat zij pluralistisch ingesteld is, openstaat voor iedereen, dat zij een simultane algemeenheid bevestigt dat zij de lektuur kan aanbieden die elke lezer wenst of nodig heeft voor alle doeleinden, de specialisatie erbuiten gelaten. De W.F.-bibliotheek is een algemene vragenbak, de eerste toeverlaat voor elke gebruiker die aldus toegang krijgt tot het globaal bruikbaar bezit van eigen land en daarbuiten. Zij is representatief voor de gehele produktie en voldoet derhalve aan de meest veeleisende normen. Daardoor behoudt de W.F.-bibl. haar normale plaats in de bibliotheekstructuur en verzekert zij vlot boekenverkeer. Dit biedt dan ook een voldoende waarborg voor een

goede verstandhouding en een nauwe samenwerking met de centrale openbare bibliotheek".

Arthur Torney werkte door, met zijn trouwe medewerkers, nl. Mevr. White, Mevr. Bonte-Schollen, Julien Demunter en de jonge David Goethals. Ze zorgden voor 19.306 uitleningen.

EEN HUIS VOL MENSEN

- 1972 - Voorzitter André Amys, vertrok naar Oostende en werd opgevolgd door Maurice Poppe, Karel Naudts en Edward Koten werden ondervoorzitter, en Georges Cattrysse secretaris. Ze ontvingen in mei de afdeling uit Lier met oud-minister Vanderpoorten voor een bezoek aan het Casino, La Reserve en het Zwin.

Na het overlijden van Maurice Poppe in 1973, werd Karel Naudts waarnemend voorzitter.

- 1974 - Ere-voorzitter Fernand Desmidt werd terug voorzitter met Gaspar Warnier als secretaris, de werking met activiteiten buiten de boekerij kwam weer volop op gang. Er werd uitgekeken naar jongere actieve bestuursleden met o.a.: Erik Ruysschaert, Adolf Dumont, Danny Lannoy en William Maertens. In het kultureel centrum werden vanaf 1977 tentoonstellingen met grafiek en schilderkunst opgezet, werden filmavonden en boekenbeurzen gehouden; en jongerenwedstrijden georganiseerd in verband met stellen en tekenen.

- 1978 - Voorzitter Fernand Desmidt werd terug Ere-voorzitter en opgevolgd door Gaspar Warnier, tevens werd Adolf Dumont ondervoorzitter.

- 1979 - Voorzitter Gaspar Warnier bracht op de boekenbeurs van het WF een hulde aan de overleden bibliothecaris Arthur Torney. Dirk Dhondt nam reeds sedert enige tijd de taak over met een nieuwe ploeg medewerkers, met volle inzet zoals hun voorgangers sedert het begin van de eeuw.

- 1980 - De activiteiten werden aangepast: in een tijd van televisie was vernieuwing noodzakelijk. Maar ondanks alles, zo het feit van de stedelijke bibliotheek, mocht het Willemsfonds verder op een vast lezerspubliek, van oud tot jong, rekenen. Voor velen is het duidelijk dat men voor romans hier moet zijn, waar Dirk Dhondt en zijn ploeg steeds het gewenste werk, van toen, van nu, boven halen. Daarnaast zijn er de massa naslagwerken, over alle mogelijke vakken of onderwerpen. Zowat 30.000 boeken vullen de rekken, ook frans-, engels en duitstalige.

Steeds kwamen nieuwe initiatieven. Het Willemsfonds nam, onder impuls van voorzitter Warnier, het initiatief tot het inrichten van een "Ode aan Canada" op 2 november. Dit groeide, na de eerste jaren in Scharpoord, tot zo'n succes uit, dat vervolgens in het Casino telkens voor een uitver-

kochte zaal opgetreden werd door een Canadese band te gast.

- 1982 - Aan het huis te Leopoldlaan 72, waar Abraham Hans (1882-1939) overleed, werd door toedoen van het W.F.-Knokke een plaat aangebracht, als hulde aan de volksschrijver die destijds bij de afdeling kwam spreken. Terwijl André D'hont, de voorzitter van "Cnoc is Ier", de figuur van Hans alhier belichtte, onthulde Burgemeester Leopold Lippens en twee kleindochters van A. Hans de plaat. Het was september en in de bibliotheek werd een tentoonstelling geweid aan het werk van de schrijver, die nog steeds veel bijval geniet bij het lezerspubliek. In november kwam Jan Marchau een voordracht houden over Hans en een heruitgave van zijn werk voorstellen.

DE GOEDE AARDE

- 1983 - Op de boekenbeurs hield voorz. Warnier een pleidooi voor de "kleine bibliotheek": "Een bibliotheek moet soms naar buiten treden om haar waar te prijzen. In de komende jaren zal zulks nog meer nodig zijn daar onze gezagsdragers de kleine bibliotheken in de kou laten staan, dit om de grotere gecentraliseerde in leven te houden. Wij WF-Knokke werken zowel kultureel als sociaal: onze lezers zijn onze vrienden". Hij voegde daar nog aan toe, dat een vrije bibliotheek voor de gemeenschap goedkoop uitvalt. Het werk wordt immers gedaan door vrijwilligers zonder wedde. Woorden van lof gingen meteen naar bibliothecaris Dirk Dhondt, de dames Aertssen en White, Henri Patrouille, Jan Vlaeminck en Norbert Bogaert, steeds present in de W.F.-boekkerij.

- 1985 - Een vaste werking kwam op gang, met programma's het jaar rond. Gaspar Warnier zorgde ook als ondervoorzitter van de stedelijke kultuurraad voor de uitstraling van het Willemsfonds. In samenwerking wordt heelwat bereikt. In de boekkerij worden opendeurdagen gehouden, boekenruilbeurzen ingericht, voorstelling van de werken van bekende schrijvers. Het aantal uitleningen liep op tot 22.119.

Gravin Suzy Lippens overleed in januari. Zij was een sympatisante van de bibliotheek en schonk regelmatig boeken.

- 1986 - Op 23 november overlijden van oud-sekr. Georges Catrysse.
- 1987 - Het programma volgt een vaste lijn, door de algemene vergadering vastgelegd: voordrachtavonden met films en dia's, uitstappen, tentoonstellingen, activiteiten in de boekkerij, Ode aan Canada, samenwerking. Dit jaar noteren we vooral de viering van het 75-jarig bestaan van de Willemsfondsboekkerij.

Het bestuur is thans binnen de raad van beheer als volgt samengesteld: ere-voorzitter Fernand Desmidt, voorzitter Gaspar Warnier, ondervoorzitters Adolf Dumont en Jan Vlaeminck, penningmeester en bibliothecaris

Dirk Dhondt, sekretaris en hulpbibliothecaris Yvonne Aertssen, hulpbibliothecaris en kommissaris William Maertens, kommissarissen Norbert Bogaert, André D'Hont en Erik Ruyschaert, leden Danny Lannoy, Liset Mat-Wijckmans, Henri Patrouille en Dirk Overstraete.

Hiermee ronden we dan 75 jaar Willemsfonds-Volksboekkerij af, doorheen heel wat documenten hebben we gewikt en gewogen wat moet onthouden worden. Kulturele werking hangt veelal af van een vastbesloten kern, die met enthousiasme de nodige uitstraling geeft. Zo is het geweest sedert Raymond Aertssen. Het is geen toeval dat zijn foto als deze van een koning troont in de bibliotheek.

André D'hont - oktober 1987

De tussentitels herinneren telkens aan een boek uit de Willemsfondsbibliotheek. Wie is de schrijver van ieder?

WEDSTRIJD: 1e vraag - Schrijf op een blad de tien titels en daarna de naam van de auteur.

2e vraag - Hoeveel juiste antwoorden zullen we ontvangen.

Insturen tot einde 1987: W.F.-Bibliotheek, Gemeenteplein 23 te knokke of aldaar afgeven tijdens de openingsuren: woensdagvoormiddag van 9 tot 11 uur, zaterdag 10 tot 12 uur, donderdag 16 tot 18 uur. De omslagen worden onder controle geopend in januari 1988.

*Bestuur Willemsfonds-Knokke 1987 v.l.n.r. staande : Danny Lannoy (met zoon Robby), Dirk Dhondt, Jan Vlaeminck, Norbert Bogaert, Liset Mat-Wijckmans, Dirk Overstraete, André Dhont, zittend : Yvonne Aertssens, Fernand Desmidt, Gaspar Warnier, Henri Patrouille
niet op foto : William Maertens en Erik Ruysschaert*

PROGRAMMA
zaterdag 10 oktober 1987

- 10.30 u. Stadhuis Knokke - Akademische zitting.
- Voorstelling kroniek 75 jaar W.F.-Bibliotheek.
- 11.15 u. Optocht, met de begeleiding van de fanfare "DE ZEEGALM - KNOCKE", vanaf Stadhuis, langs Lippenslaan naar het bibliotheeklokaal te Gemeenteplein 3.
- 11.30 u. Onthulling van gedenkplaat, m.m.v. de Heemkring "CNOOC IS IER"; gevolgd door bezoek aan de bibliotheek. Verwelkomingsdrank.
- 12.15 u. Vertrek naar "CHALET 't ZWIN" - Natuurreservaat.
- 12.30 u. Gezamenlijke maaltijd "BOERENTAFEL".
- 14.00 u. Groepswandeling met gids begeleiding in het natuurreservaat HET ZWIN. Duur 1.30 à 2.00 uur.
- 16.00 u. Afscheidsdrank.

Na het doornemen van deze kroniek, waarvoor ik de opsteller Mr. André D'hont van harte dank, zie ik als in een film die 75 jaar voorbij glijden : het gebrek aan middelen en behuizing, de veelvuldige verhuizingen, het gelukkig voelend van uitbreiding en bloei, het verdriet bij het verdwijnen van zij die men lief had en waarop men steunde.

Dan vraag ik me af, moeten wij hun danken of worden wij door hen bedankt ? Doorheen de kroniek hun levensvisie kennende, ben ik zeker dat zij ons dankbaar zijn, dat wij de vlam door hen aangestoken en naar ons toegereikt, dat wij deze vlam hoog brandend houden.

Ik ben gelukkig en fier, omringd te zijn door een kring van bestuursleden, die allen hun opgenomen taak vol ijver vervullen, met een doel : de gemeenschap te dienen ; dit onder een noemer : het Willemsfonds ; en dit zoals de velen in die 75 voorbije jaren.

Onweerswolken komen op ons af, in de nabije toekomst zullen er inkomsten verdwijnen, kredietkranen worden dichtgedraaid. Nu is het ogenblik gekomen om te bewijzen dat ook wij het kunnen. Wij zijn aan uitbreiding, verbetering, vernieuwing toe. Gebruik makend van nieuwe technieken, de trend van de evolutie bijhoudend, zullen wij het Willemsfonds-Knokke groter, beter en aantrekkelijker maken, want wij hebben er het vuur en de wilskracht voor, want ook wij voelen in onze adem 't strijdgebed der oude Geuzen jagen.

Knokke, 10 oktober 1987

Gaspar WARNIER,
Voorzitter

Het Willemsfonds-Knokke vzw dankt
ook zijn vele boekenschenkers.

De uitgave van deze kroniek kwam tot stand dank zij de steun van :

KULTUURRAAD KNOKE-HEIST
Mutualiteit HULP IN NOOD

CASINO KNOKE
STANDAARD BOEKHANDEL

en de inschrijvers op het steunfonds :

- Mr. Oscar AERTSSEN - Sportlaan 2, 8300 Knokke-Heist
- Mv. Raymonde AERTSSEN - Lippenslaan 300 b13, 8300 Knokke-Heist
- Mr. Norbert BOGAERT - Arkandenlaan 25 - 8390 Knokke-Heist
- Gemengd Koor CANTABILE - Knokke-Heist
- CHALET 't ZWIN. Mr. MEHLIN - Ooievaarsl. 8, 8300 Kn.-H. - Tel. 60.31.70
- Gebroeders D'ANDREA - Marmmerwerken - Sluisstraat 45/47 - tel. 60.84.19
- Mr. Roland DE BOO - J. Dillenstraat 43, 2018 Antwerpen
- Mr. Marcel DE BROCK - Zeedijk 522 b3, 8300 Knokke-Heist
- Mr. en Mv. J. DERNIES-WILLEMS - Lippenslaan 202, 8300 Knokke-Heist
- Mr. en Mv. Willy DESMEDT-VAN DEURSEN - Boudewijnl. 67, 8300 Kn.-H.
- Mr. Aimé DHONDT - Albertlaan 42, 8300 Knokke-Heist
- Mr. Dirk DHONDT - Albertlaan 42, 8300 Knokke-Heist
- Mv. Julia DHONT - Lippenslaan 300 b13, 8300 Knokke-Heist
- Mr. Adolf DUMONT - Parmentierlaan 263, 8300 Knokke-Heist
- Mr. Maurice FOURNIER - S. Depuisstraat 3 b7, 8300 Knokke-Heist
- Garage Paul DHONDT - Albertlaan 52, 8300 Knokke-Heist - Tel. 60.86.75
- GROEP CAUWE - Immobiliën - Elisabetl. 223 - 8390 Kn.-H. - Tel. 60.40.41
- Mr. Albert HEIRMAN - Canadasquare 21 b 10, 8300 Knokke-Heist
- Mr. Georges HEYMAN - Begoniapad 5, 8300 Knokke-Heist
- Mv. Yvonne JOOS-DEISSER - Elisabetlaan 94, 8300 Knokke-Heist
- Schepen Danny LANNOY - Graaf Jansdijk 290, 8300 Knokke-Heist
- Burgemeester Graaf Leopold LIPPENS - Zoutelaan 248, 8300 Knokke-Heist
- Mr. William MAERTENS - Dumortierlaan 82 b3, 8300 Knokke-Heist
- Mr. Dirk OVERSTRAETE - Jan De Vischstraat 57, 8300 Knokke-Heist
- PINTELON SPORT. Edw. Verheyestraat 7, 8300 Knokke-Heist, tel. 60.18.41
- Schepen Eric RUYSSCHAERT - Elisabetlaan 161, 8300 Knokke-Heist
- Mr. Joseph SLABBINCK - Schoenen CINDERELLA, Lippensl. 42, 8300 Kn.-H.
- SANITAIR-VERWARMING Robert BOGAERT - Keuvelhoekstraat 182. tel. 60.48.03
- Stedelijke School Knokke-Heist, E. Verheyestraat 5, 8300 Knokke-Heist
- Dr. en Mv. STES-FERRANT - Dumortierlaan 2, 8300 Knokke-Heist
- Mr. Willy THEERENS - Dorpstraat 116, 8300 Knokke-Heist
- Mr. Roger VAN COILLIE - Klaverstraat 11, 8300 Knokke-Heist
- Schepen Elisabeth VANDECASTEELE - Zoutelaan 135, 8300 Knokke-Heist
- Mv. Hilda VAN STEENE - Zoutelaan 98 b7, 8300 Knokke-Heist
- Mr. André VERHEYE - P. Parmentierlaan 163, 8300 Knokke-Heist
- Mv. Rosa VERMEIRE - Zoutelaan 98 b7, 8300 Knokke-Heist
- Mr. en Mv. VERVAET-SMETS - Bayauxlaan 4 b17, 8300 Knokke-Heist
- Mv. Wd. Ward VERVARCKE - Dumortierlaan 33, 8300 Knokke-Heist
- VERWARMING-SANITAIR WARNIER - Van Caiulliedreef 5, 8390 K.-H. - Tel. 51.54.45
- Mr. Jan VLAEMINCK - Knokkestraat 430, 8390 Knokke-Heist
- Mv. Wd. Albert WARNIER - Lispannelaan 33, 8300 Knokke-Heist
- Mr. Henk WARNIER - Tuinaanleg - Van Caiulliedreef 5, 8390 Kn.-H. - Tel. 51.54.45